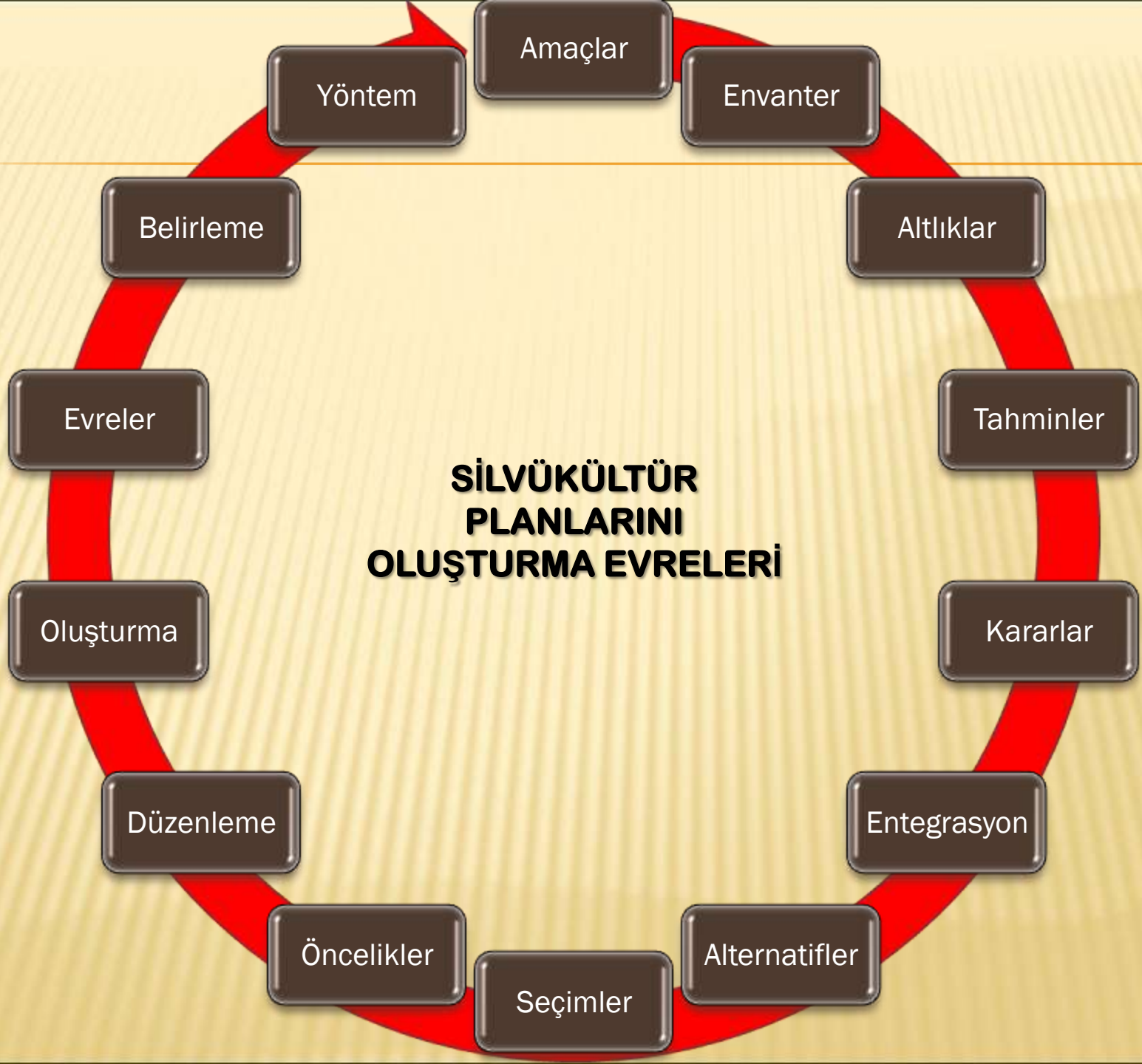

SİLVİKÜLTÜREL PLANLAMA-5

Prof. Dr. Ali Ömer ÜÇLER

**SİLVÜKÜLTÜR
PLANLARINI
OLUŞTURMA EVRELERİ**

SİLVÜKÜLTÜR PLANLARINI OLUŞTURMA EVRELERİ

Amaçlar

- Tek tek amaçların ortaya konması
- İşletme tekniği veya silvikültürel amaçların belirlenmesi

Envanter

- Silvikültürel envanter
- Yardımcı bilgi ve verilerin toplanması

Kontrol

- Kontrol
- Gözlem
- Tespit

Altlıklar

- Uydu görüntüsü
- Memleket haritaları
- Meşcere haritası

Tahminler

- Gelecekte meşcere kuruluşu nasıl değişebilir
- Yetiştirme ortamı nasıl değişebilir tahmin edilmesi

Kararlar

- Meşcereye uygun silvikültürel kararlar alınması
- Yetiştirme ortamına uygun silvikültürel kararlar alınması

Entegrasyon

- Doğa koruma önlemlerinin alınan silvikültürel genel kararlara entegre edilmesi

Alternatifler

- Bu kararlara göre alternatif hareket yollarının incelenmesi ve irdelenmesi

Seçimler

- En uygun silvikültürel karar veya kararların seçilmesi

Öncelikler

- Alınan karar veya kararlara uygun olarak uygulanacak silvikültürel işlemlerin öncelik/aciliyet sıralamasının oluşturulması

Düzenleme

- Genel çalışma planlarının düzenlenmesi

Oluşturma

- Yıllık çalışma programlarının oluşturulması

Evreler

- Çalışma evrelerinin ortaya konması

Belirleme

- Alınacak önlemlerin detaylarının belirlenmesi

Yöntem

- Yapılacak çalışmaların başarı kontrolünü belirleyici yöntemlerin ortaya konması

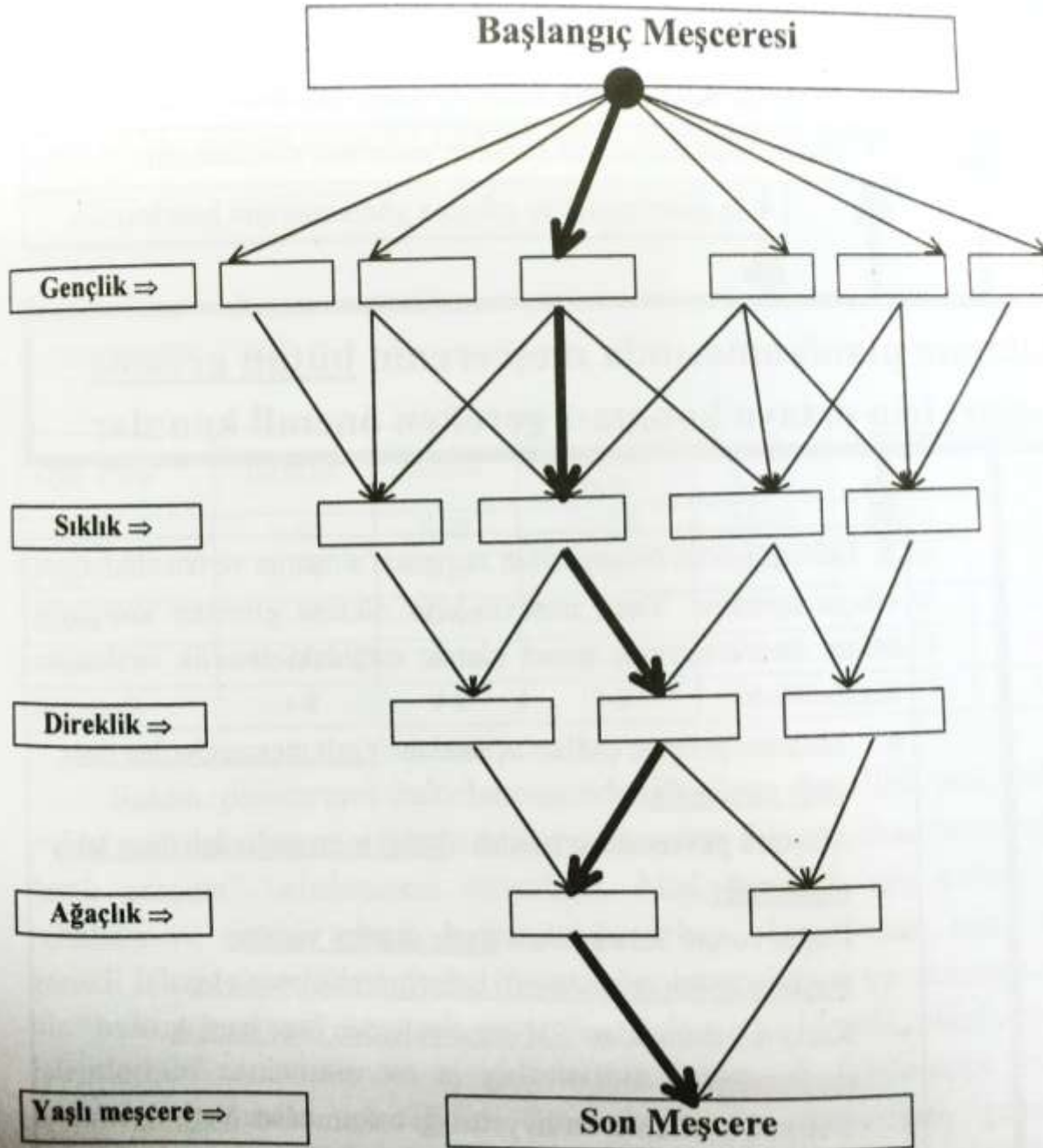
ORMAN BAKIMININ PLANLANMASI

1. Genel bakım önlemleri

- Gençlik bakımı
- Sıklık bakımı (ayıklama)
- Aralama

2. Özel bakım önlemleri

- Işıklandırma
- Alt kuruluş
- Budama
- Dönüştürme
- Meşcere kenarı bakımı
- Aşırı yaşlandırma
- Ara meşcere bakımı
- Gübreleme
- Aşırı yaban hayvanları zararlarının önlenmesi

BAKIMIN PLANLANMASINDA MEŞCERENİN BÜTÜN GELİŞME ÇAĞLARI İÇİN ORTAYA KONMASI GEREKEN ÖNEMLİ KONULAR

Meşcere analizi

Meşcere analizine dayalı bakım önlemlerinin belirlenmesi

Bakım patikalarının ve sürütme yollarının planlanması

İş giderlerinin ve çalışma yöntemlerinin belirlenmesi

Gerekli bakım önlemlerinin ve zamansal sırasının ve önceliklerinin ortaya konması

Her meşcere gelişme çağındaki ormanın çok yönlü işlevleri dikkate alınarak öncelikli işlevlerin belirlenmesi

Sürekliliğin sağlanması ve biyolojik çeşitliliğin korunması açısından doğa koruma önlemlerinin açık olarak belirlenmesi

Ne
amaçlanmıştır
ve bunun için
ne gereklidir?

Çalışma nasıl
gerçekleştirilebilir
?

Bakım
çalışmalarının
planlanmasın
daki üç ana
soru

Ne zaman
işlemler
gereklidir ve bu
işlemler en
düşük giderle
nasıl yerine
getirilebilir?

Bakım Çalışmalarının Ana Bölümleri

Yıllık bakım çalışmaları:

Yıllık bakım çalışmalarına kural olarak gençlik veya kültür bakımı dahildir. Bu özellikle diriörtünün belirgin derecede gençliğe zarar verdiği veya düzenli olarak zararlara ve tehlikelere karşı sürekli korumanın zorunlu olduğu yerlerde gereklidir (Örneğin yaban hayvanları ısırma zararları, bazı mantar ve böcek hastalıkları, otlatma, yangın vb.).

Kısa vadeli periyodik bakım çalışmaları:

Çok az tehlike altında bulunan gençlik, sıklık ve ince direklik meşcere gelişme çağlarında gereklidir. Bunların bakımı ağaç türü ve yetişme ortamı koşullarına göre 2-4 yıl gibi bir dönüş süresini gerektirir. Her planlama birimine dönüş sürelerinin uyması yararlı olmasına karşın bunun için işletme koşullarının genellikle aynı olması gereklidir. Burada önemli olan kural: "**Bakımlar doğru zamanda uygulanmalı ve düzenli olarak yerine getirilmelidir**". Bakım işlemlerinin belirlenmesi orada ve burada isteğe bağlı çok serbest olarak gerçekleştirilse, sürekli olarak bir tehlike sözkonusudur. Böylece düzenli bakım dönüşleri ortadan kaldırırsa, bazı kısmi alanlarda ya çok geç kalınır veya hiç bakım yapılmamış olur.

Orta vadeli bakım çalışmaları:

Bu çalışmalar selektif ve ışık artımı aralamaları ile nitelendirilir. Burada da düzenli bakım dönüşleri birçok yarara sahiptir. Gerçi meşcerenin büyüme hızı ve yaşına bunun uyumunu sağlama yararlıdır. Kesimlerin düzensiz bir şekilde yapılması bütün meşcere açısından olumsuzluğa sebep olur. Amaca uygun görünen bakım dönüşünde; uygun olan yerlerde, büyük bitişik alanlarda aynı yıl bakımın yapılmasıdır. İstisna olarak genç, çok hızlı büyüyen meşcereler ek olarak işlem görebilir. Verimli yetişme ortamlarında ve hızlı büyüyen meşcerelerde kural olarak bakım dönüşü için 5-6 yıl yeterlidir. Dağlarda ve az verimli yetişme ortamlarında dönüş süresi 8-10 yıldan daha fazla seçilmelidir. Bununla birlikte işlemler sürekli olarak ılımlı olmalı, kuvvetli işlemlerden olanaklı olduğunca kaçınılmalıdır.

Bir defalık bakım çalışmaları

Amaç belirlenme ve düzenleme

Kural olarak en iyi vejetasyon zamanı içerisinde gerçekleştirilir. Işık ayarlaması, ağaç türleri ve büyüme entansiteleri en iyi biçimde kararlaştırılabilir. Ayrıca bu zaman içerisinde orman personeli odun işleme ve odun satışıyla uğraşmamalıdır.

Hazırlıklar (İşaretleme)

Sıklık ve direklik meşcere gelişme çağlarında bakım çalışmalarının hazırlanmasında yapraklı ve karışık ormanlarda genellikle yapraksız dönemde gerçekleştirilir. Aksi durumda; görüş engellenir, kalite kötü kararlaştırılır ve çok büyük iş gideri gereklidir. Bu hazırlığın ana sebebi; öngörülen önlemleri ve amaca uygun sırayı ve bunların yerine getirilmesinin kararlaştırılmasıdır. Sürekli olarak bu hazırlığın gereksiz olduğu ve bu sebeple de ihmal edilebileceği söylenmektedir. Oysa çalışmaların yapılmaması, daha sonra bazı gereksiz çalışmaları, yüksek zaman kaybını ve yüksek bakım giderlerini ortaya çıkarır.

Gerçekleştirme

Bakım çalışmalarının gerçekleştirilmesi; varolan işgücüne, bakım işlemlerine, meşcerelerde sözkonusu olabilecek tehlikelere (gövde ve sürgün yaralanmaları, kar baskısı tehlikesi vb.), arazi yapısına ve diğer iş koşullarına göre yapılmalıdır. **Gençlik bakımı** amaca en uygun vejetasyon periyodu içerisinde gerçekleştirilir. Özellikle gençliğe diriörtütünün zarar verdiği dönem önemlidir (Çiçeklenme ile tohum olgunluğu arasındaki dönemde). **Sıklık bakımı** toplu bakış açısından ve gövde ile sürgün yaralanmalarını azaltmak için ilkbaharda sürmeden önce veya sonbaharda yaprak dökmünden sonra gerçekleştirilir. **Aralamalar ve budamalar**, olanaklı olan yerlerde ilkbaharda veya kışın gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır. Aksi durumda kaçınılmaz gövde yaralanmaları oluşur. Ayrıca vejetasyon periyodu dışında kesilen ağaçların yararı genel olarak bilinmemektedir.

Bakımın zamansal planlanması açısından bakımda birbirinden ayrılması gereken çalışmalar

